

PRAMENY A LITERATURA

PRAMENY

Nevydané

NA Praha, České oddělení dvorské komory, sign. IV/39, kt. 238.

NA Praha, České oddělení dvorské komory, sign. VI/39/91, kt. 239.

NPMK, Archiv písemností, fond Antonín Kavka, sign. S 119-VI-19.

SOA Třeboň – SOkA Tábor, Archiv školy Veselí nad Lužnicí 2 (Mezimostí n/N.), *Školní kronika 1907–1920*, inv. č. 143.

SOA Třeboň – SOkA České Budějovice, *Kronika obecné školy Kojákovice, I. díl (1890–1908)*, bez inv. č.

SOA Třeboň – SOkA České Budějovice, *Kronika obecné školy Kojákovice, II. díl (1909–1969)*, bez inv. č.

SOA Zámorsk – SOkA Trutnov, fond Základní škola Batňovice, *Pamětní kniha obecné školy Batňovice 1892–1919*, inv. č. 2.

SOA Zámorsk, Vs Pardubice, sign. VII/3/1/5/5, kt. 109.

SOkA Rokycany, AM Rokycany, 2. odd., kt. 18.

Vydané

Kliment ČERMÁK (ed.), *Z paměti školních pomocníků Jos. Růžičky (1820–1834) a Jos. Bělonožníka (1828–1872)*, Čáslav 1907.

Bernhard Christoph FAUST, *Dr. Faust's Andeutungen über das Bauen der Häuser und Städte zur Sonne*. Monatsblatt für Bauwesen und Landesverschönerung in Bayern IX., 4, 1829, s. 17–24.

Bernhard Christoph FAUST, *Gesundheits-Katechismus zum Gebrauche in den Schulen und beym häuslichen Unterrichte: Mit 4 Holzschnitten*, Bückeburg, 1794.

Bernhard Christoph FAUST, *Katechismus o zdraví k užívání v školách a při domácím cvičení*. Brno 1795.

Bernhard Christoph FAUST, *Kornvereine, Kornhäuser, Kornpapiere. Ein Schreiben an den H. Baumeister Geinitz zu Altenburg vom Hofrath Dr. Faust*. Allgemeiner Anzeiger der Deutschen, Gotha 30. December 1824, s. 4131–4143.

Peter Karl JAKSCH, *Gesetzlexikon im Geistlichen, Religions- und Toleranzfache, wie auch in Güter-Stiftungs-Studien- und Zensursachen für das Königreich Böhmen von 1601 bis Ende 1800: Aus den Originalakten des k.k. Gubernialarchivs. Fünfter Band*, Prag 1828.

Ferdinand KINDERMANN, *Nachricht von der Landschule zu Kaplitz in Böhmen: Unter dem Schutze Sr. Excellenz des Herrn Grafen von Bouquoi*, Prag 1774.

Kniha Methodní pro Učitelé českých škol v císařských královských Zemích, v níž důkladně a jadrně se okazuje, jakby v školním řadu určitý způsob učení netoliko vesměs, ale i zvláště, při každé k učení nařízené věci, zříditi se měl. Praha 1777.

Ján MIŠIANIK (ed.), *Gabriela Balašovica Návrh na nápravu škôl dedinských z roku 1749*, Bratislava: SAV 1956.

Jan NĚMEČEK (ed.), *Školní deníky Jakuba Jana Ryby*, Praha: SPN 1957.

Organisační a učební plán reformních škol podle návrhu Školy vysokých studií pedagogických v Praze, Praha 1930.

Erasmus SCHWAB, *Die österreichische Musterschule für Landgemeinden auf dem Weltausstellungsplatze*, Wien 1873.

František SLAMĚNÍK, *Vzpomínky starého učitele*, Zábřeh 1907.

Josef SUK, *Řeč při svěcení školní budovy školy pětileté v Křečovicích dne 28. září 1893*, Jindřichův Hradec, 1893.

Technické podklady pro zpracování stavebních programů k rekonstrukci a modernizaci škol a školských zařízení, Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání, 1998.

Gustav VORHERR, *Zwölf Blätter Entwürfe zu Schul- und Pfarrhäusern nach der Sonnenbaulehre. Zur näheren Ausbreitung für die Schüler der königl. Baugewerksschule in München herausgegeben durch den Vorstand derselben Dr. J. M. C. G. Vorherr*, München 1834.

Výstavba školských zařízení. Typizační směrnice Základní devítileté školy – zásady pro vypracování projektové dokumentace, Praha: Technická správa pro výstavbu při ministerstvu školství, 1973.

Výstavba školských zařízení. Technická směrnice Základní školy, Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR – Ředitelství školské výstavby, 1992.

František WENIG, *Obrázky ze staré školy*, 2. vyd., Praha 1927.

Růžena ZÁBRANOVÁ, *Ohlédnutí*, Praha: Torst, 1994.

Normativní prameny

Císařský patent ze dne 5. listopadu 1855 č. 195 ř. z., kterým se vyhlašuje úmluva uzavřená mezi Svatou Stolicí a Rakouským císařstvím.

Nařízení, vydané od ministra záležitostí duchovních a vyučování dne 20. srpna 1870, č. 105 ř. z., jímžto se vydává řád školní a vyučovací pro obyčejné školy obecné.

Nařízení c. k. ministerstva záležitostí duchovních a vyučování ze dne 12. března 1888 č. 40 z. z., jímžto se vydávají ustanovení o tom, jak budovy veřejných škol obecných a měšťanských mají býti zařízení a jak se v školách těch pečovati má o zdraví.

Politické zřízení obecních škol v císař. král. dědičných zemích, Praha 1822.

Ústavní zákon č. 150/1948 Sb. ze dne 9. května 1948.

Všeobecný školní řád pro české Normální, neboližto Pravidelní, Hlavní a Triviální školy v společných císař. král. dědičných zemích pod datum v Vídní dne 6. měsíce prosince 1774ho roku. Praha 1776.

Vynesení ministra duchovních záležitostí a vyučování ze dne 9. června 1873, č. 4816 o ustanoveních, kterak se mají zřizovati budovy veřejných škol obecných a měšťanských a čeho šetřiti má péče o zdraví dítek na těchto školách.

Vynesení zemské školní rady z dne 17. srpna 1878, č. 17109, jež se týče šetření konkurence při stavbách školních.

Výnos ministra školství a osvěty ze dne 16. října 1945, č. 8551 pres., o zrušení německých škol.

Vyhláška 410/2005 Sb. ze dne 4. října 2005 o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělání dětí a mladistvých

Zákon zemský ze dne 13. září 1864, č. 33 z. z., který se týče patronátu školního a zapravování nákladu na místnosti škol obecných.

Zákon říšský ze dne 14. května 1869 č. 62 ř. z., jímžto se ustanovují pravidla vyučování ve školách obecných.

Zákon říšský ze dne 2. května 1883 č. 53 ř. z., kterým některé paragrafy zákona ze dne 14. května 1869 č. 62 ř. z. pozbyly platnosti.

Zákon zemský ze dne 19. února 1870 č. 22 z. z., kterým se upravuje zřizování, udržování a navštěvování veřejných škol národních.

Zákon zemský ze dne 24. února 1873, č. 16 z. z., kterým se upravuje zřizování, udržování a navštěvování veřejných škol obecných.

Zákon č. 189/1919 Sb. ze dne 3. dubna 1919 o školách národních a soukromých ústavech vyučovacích a vychovávacích.

Zákon č. 292/1920 Sb. ze dne 9. dubna 1920, jímž se upravuje správa školství.

Zákon č. 226/1922 Sb. ze dne 13. července 1922, jímž se mění a doplňují zákony o školách obecných a občanských.

Zákon č. 233/1935 Sb. ze dne 20. prosince 1935, kterým se mění a doplňují zákony o zřizování a vydržování veřejných měšťanských škol, o docházce do nich a o jejich správě.

Zákon č. 95/1948 Sb. ze dne 21. dubna 1948 o základní úpravě jednotného školství.

Zákon č. 186/1960 Sb. ze dne 15. prosince 1960 o soustavě výchovy a vzdělávání.

Zákon č. 63/1978 Sb. ze dne 21. června o opatřeních v soustavě základních a středních škol.

Zákon č. 29/1984 Sb. ze dne 22. března 1984 o soustavě základních a středních škol.

Zákon č. 171/1990 Sb. ze dne 3. května 1990, kterým se mění a doplňuje zákon č. 29/1984 Sb. o soustavě základních a středních škol.

Zákon č. 138/1995 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon).

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů.

Statistiky

Československé školství, Praha: Ústav školských informací při ministerstvu školství ČSR, 1984.

Statistický přehled republiky Československé, Praha: Státní úřad statistický, 1930.

Statistická příručka království Českého, Praha: Zemská statistická kancelář království Českého, 1909.

Statistická ročenka republiky Československé, Praha: Státní úřad statistický, 1938.

Statistika školství 1979/80, Praha: Ústav školských informací, 1980.

Statistika školství 1984/85, Praha: Ústav školských informací, 1985.

Statistika školství 1988/89, Praha: Ústav školských informací, 1989.

Školství v Čechách. Ročenka Zemské školní rady v Praze o stavu mateřských, národních a středních škol v roce 1946, Praha: Zemský národní výbor, 1947.

Vývoj školství v Českých zemích od roku 1921, Praha: Český statistický úřad, 1975.

Vývojová ročenka školství v České republice 2003/04–2008/09, Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání, 2009.

Zprávy Zemského statistického úřadu království Českého III., Sv. 2., Praha 1901.

Zprávy Zemského statistického úřadu království Českého VII., Sv. 2., Praha 1906.

Zustand der Normal- Bürger- u. Landschulen in Böhmen am Ende des Winterkurses 1787, In: Josef Anton RIEGGER (Hg.), *Materialien zur alten und neuen Statistik von Böhmen, VII. Heft*, Prag und Leipzig 1788.

LITERATURA

20 let Ředitelství školské výstavby, Praha: Ředitelství školské výstavby – Naše vojsko 1985.

200 let školy. Publikace k výročí budovy školy. SŠ a VOŠ zdravotnická Liberec, 2012.

Karel Václav ADÁMEK, *Paměti o školách v okrese hlineckém*. Hlinsko 1890.

Allgemeine Deutsche Biographie Bd. 40, 1896 (heslo „Vorherr, Gustav“), s. 303–304.

Anketa o vzorných budovách pro měštanské školy konaná 20. února 1937 v Praze, Praha: Říšský svaz učitelstva měštanských škol republiky Československé 1937.

Karel BEČKA – Jan Jiří ROTH AUG, *Pražský národní Atlas: methodický postup při zeměpisném vyučování na obecných školách královského hlavního města Prahy*, Praha 1902.

Boj proti prachu ve škole. Praha: Společnost čsl. Červeného kříže 1931.

Jutta BRANDSTETTER, *Karl Hinträger*, In: *Architektenlexikon, Wien 1770–1945*, Wien: Architekturzentrum Wien, 2003–2012 [online], dostupné z: www.architektenlexikon.at

Kamil BUZEK, Školské zákony a nařízení o školních budovách a o jejich zařízení, In: *Anketa o vzorných budovách pro měštanské školy*, Praha 1937, s. 58–59.

J. A. ČANČÍK, *Moderní hygienické požadavky na školní budovu*, Styl, VIII., 1927–28, s. 81–84.

Jaromír ČELAKOVSKÝ, *Zákony a nařízení u věcech obecného a pokračovacího školství, na ten čas platné v království Českém*, 3. vyd., Praha 1886.

Klement DAVID – Jan Jiří ROTH AUG, *Prostějovský Národní Atlas: postup zeměpisného vyučování na obecných školách v hejtmánství prostějovském*, Wien 1910.

Dějiny obyvatelstva českých zemí, Praha: Mladá fronta, 1998.

Demolierungsversuche, Prager Tagblatt, 20. September 1897, s. 1–2.

Jan DOLENSKÝ, *Dějiny pražského školství 1860–1914*, Sv. 1, Praha 1920.

Jan DOLEŽAL, *Z bojů o českou školu v Podkrušnohoří před první světovou válkou*, Liberec 1964.

Martin EBEL, *Dějiny českého stavebního práva*, Praha: ABF, 2006.

Emil EDGAR, *Stavba a zařízení škol*, Praha: Česká grafická unie 1922.

Emil EDGAR, *Vkus a nevkus: Školy*, Praha: Vlast. nákl 1918.

Gert GRÖNING, *Anmerkungen zu Gustav Vorherr's Idee der Landesverschönerung*, In: G. Bayerl – N. Fuchsloch – T. Meyer (Hrsg.), *Umweltgeschichte – Methoden, Themen, Potentiale*, Münster: Waxmann 1996, s. 159–186.

Josef HÁLA, *Teplota a vytápění*, Školské reformy, XVI., 1935, s. 57–63.

Josef HÁLA, *Vzduch v učebnách*, Školské reformy, XIV., 1933, s. 216–221.

Josef HÁLA, *Zdravá škola*, Praha: Dědictví Komenského 1936.

Karel HANNAUER, *Přirozené osvětlení školních učeben a předpoklady jejich optimální orientace k světovým stranám*, Praha 1943.

Josef HANZAL, *K dějinám nižšího školství před rokem 1775*, In: *Acta Universitatis Carolinae – Historia Universitatis Carolinae Pragensis*, Praha 1965, s. 67–83.

Josef HANZAL, *Rozvoj nižšího školství v Čechách na konci 18. století*, In: *Acta Universitatis Carolinae – Historia Universitatis Carolinae Pragensis*, Praha 1966, s. 93–117.

Ferdinand HAVLÍČEK, *O stavbách školních budov*, Styl, IV., 1923–24, s. 117–137.

Karl HINTRÄGER, *Der Bau und die innere Einrichtung von Schulgebäuden für öffentliche Volks- und Bürgerschulen*, Wien 1887.

Karl HINTRÄGER, *Die Volksschulhäuser in den verschiedenen Ländern*, Wien 1901.

Milan HLAVAČKA, *Svatost školy obecní*, In: *Mezinárodní konference Všeobecné vzdělávání pro všechny*, Praha: Pedagogické muzeum J. A. Komenského, s. 171–175.

Adam HUBÁČEK, *Výstavba škol na Hlučínsku v meziválečném období*, In: *Sborník Národního památkového ústavu v Ostravě*, Ostrava: Národní památkový ústav, 2013, s. 32–49.

Jan JISKRA, *Pražské bouře roku 1897*, Praha 1897.

Jitka JONOVÁ, *Školské zákony v souvislosti s postupným rušením konkordátu z roku 1855*, ePedagogium III., 2010, s. 19–25.

Jindřich JŮNA a kol., *Monografie Hořovicka a Berounska, sv. II.*, Hořovice: Redakční kruh učitelstva 1929.

Otakar KÁDNER, *Vývoj a dnešní soustava školství I.*, Praha 1929.

Otakar KÁDNER, *Vývoj a dnešní soustava školství II.*, Praha 1931.

Lukáš KALECKÝ, *Středisková soustava osídlení – moderní utopie, nebo tradiční nástroj uspořádání prostoru?*, In: *Deník veřejné správy*, 29. 5. 2012 [online], dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6544450>

Vladimír KARFÍK – Světlá KARFÍKOVÁ – Marián MARCINKA, *Nové směry vo výstavbe škôl*, Bratislava, 1963.

Tomáš KASPER – Dana KASPEROVÁ, *České učitelstvo a Hasnerovy zákony*, ePedagogium III., 2010, s. 26–37.

Karel KLAŠKA, *Z historie škol na Humpolecku*, Zálesí, XXI., 1940, s. 33–36.

František KNEIDL, *Dějiny Karlínského školství za první půl století jeho trvání. Od roku 1841 do roku 1891*, Karlín 1891.

Václav KRAUMAN, *Školní učebna a její zařízení*, Praha: SPN 1954.

František KRAUS (ed.), *Přehled požadavků školního zdravotnictví*, Velké Meziříčí: Alois Šašek 1906.

Albín KUČERA, *Tělocvičny a učebné pomůcky pro tělocvik v moravských školách národních*, Brno: Učitel 1891.

Silvie KUČEROVÁ, *Proměny územní struktury základního školství v Česku*, Praha: Česká geografická společnost, 2012.

Bohumír KUJAL, *Jednotná škola z roku 1948 a její další vývoj*, *Pedagogika*, 1, 1978, s. 13–34.

Jana KUTNOHORSKÁ, *Historie ošetřovatelství*, Praha: Grada, 2010.

Karel LABOUTKA – František KOUKAL – František JANDA, *Pedagogické a hygienické požadavky na stavbu škol*, Praha: SNTL, 1961.

Karel LABOUTKA, *Stavba a zařízení školy. Pokus o vzornou budovu národní školy*, Praha: Komenium 1947.

Karel LABOUTKA, *Výstavba škol v Československu. Nové budovy všeobecně vzdělávacích škol*, Praha: SPN 1959.

Karel LABOUTKA, *Výstavba školních budov v ČSSR*, *Pedagogika*, 6, 1961, s. 669–686.

Zdeněk LUKEŠ, *Škola jako budova a symbol od konce 19. do poloviny 20. století*, *Documenta Pragensia*, XI., 1993, s. 76–81.

Jan MĚCHÝŘ, *České národní menšinové školství v Čechách*, In: Zdeněk KÁRNÍK (ed.), *Sborník k problematice multietnicity. České země jako multietnická společnost: Češi, Němci a Židé ve společenském životě českých zemí 1848–1918*, Praha 1996, s. 67–84.

Jan MRAZÍK, *O nutné reformě našeho školství*, *Paedagogické rozhledy*, XIII., 1900, s. 449–456.

Zdeněk MÍKA, *Karlín. Nejstarší předměstí Prahy*, Praha: Muzeum hl. města Prahy 2011.

Jan MIKEŠ – Marcela EFMERTOVIČOVÁ, *Cesta žárovky historií*, *Světlo*, 4, 2005, s. 32–33.

- František MORKES, *Československé školy v letech 2. světové války*, Praha: Pedagogické muzeum J. A. Komenského, 2005.
- Nová školní budova v Karlíně*, *Architektonický obzor*, V., 1906, s. 36–42.
- Obecné a měšťanské školy chlapecké v Turnově*, *Architektonický obzor*, V., 1906, s. 32–33.
- Duchoslav PANÝREK, *Lékař a škola. Řada úvah ze školního lékařství*, Praha: Zemský ústřední spolek jednot učitelských 1905.
- František PAVLÍK, *Hmotné poměry učitelstva. Srovnání příjmů učitelstva okresu Vinohradského s příjmy jiných stavů*, Praha 1900.
- Josef PETRÁŇ, *Dějiny hmotné kultury II./1.*, Praha 1995.
- Hans PLESSNER, *Bayerischer Schulhausbau vor hundert Jahren*, *Der Baumeister*, Heft 8, August 1932, s. B88–B90.
- Otto PLACHT – František HAVELKA, *Příručka školské a osvětové správy pro potřebu služby školských a osvětových úřadů a orgánů*, Praha: Státní nakladatelství, 1934.
- Josef POLÁŠEK, *Nové směry ve stavbě škol*, *Stavitel*, XIII., 1932, s. 121–133.
- Josef POLÁŠEK, *K vývoji školních budov*, *Stavitel*, X., 1929, s. 158–172.
- Václav PŘÍHODA, *Architektonika moderní školy*, Praha: Komenium 1946.
- Stanislav PŠENIČKA, *Vývoj patronátního práva v českých zemích od doby osvícenského absolutismu do roku 1949*, *Revue církevního práva* 22, 2/2002, s. 127–159.
- Karel RAIS, *Politický a školní okres Vinohradský a paměti i rozvoj národních jeho škol*, Praha 1898.
- Karel RÝDL, *Cesta k Hasnerovu zákonu a reakce na něj v českých zemích*, *ePedagogium* III., 2010, s. 105–113.
- Karel RÝDL, *K vývoji správy a řízení školství v českých zemích I. (1774–1989)*, Pardubice: Univerzita Pardubice, 2010.
- Irmtraut SAHMLAND, *Bernhard Christoph Faust: Ein Pionier der Gesundheitsförderung*, *Deutsches Ärzteblatt* 102 (37), 2005, s. 2457–2461.
- František Augustin SLAVÍK, *Život a působení Jakuba Jana Ryby, bývalého učitele rožmitálského a měšťana plzeňského, skladatele hudebního a spisovatele, s jeho deníkem rodinným*, Praha: F. Urbánek 1889.
- Tomáš SLOUKA, *Problematika přestavby sítě ZDŠ v českých krajích*, Praha: Výzkumný ústav pedagogický, 1967.
- Josef SLOVÁČEK, *Společenské proměny a jejich dopad na stavby pro základní školy*, disertační práce, Brno: VÚT, 2004.
- Oldřich STARÝ, *Moderní školy*, *Žijeme*, 1932–33, s. 83–87.
- Rudolf STRÁNSKÝ, *Umístění a stavby národních škol*, Praha 1935.
- Zbyšek STÝBLO, *Nauka o stavbách. Školské stavby*, Praha: ČVUT, 2010.
- Jan ŠAFRÁNEK, *Školy české. Obraz jejich vývoje a osudů*, Praha 1913.
- Jan ŠAFRÁNEK, *Škola občanská*, *Naše řeč*, 6, 1922, s. 210–212.
- Jan ŠAFRÁNEK, *Vývoj soustavy obecného školství v Království českém od roku 1769–1895*, Praha 1897.
- Jan ŠIMEK, *Pokusná diferencovaná škola v Humpolci (1929 až 1940): Vývoj a kritické zhodnocení pokusu*, In: Markéta PÁNKOVÁ – Tomáš KASPER – Dana KASPEROVÁ, *Meziválečná školská reforma v Československu*, Praha: Academia – NPMK, 2015, s. 221–239.
- Jiří ŠKABRADA, *Projekty vesnických škol z 2. poloviny 18. století*, *Východočeský sborník historický* 24, 2016, s. 121–139.

Pavel ŠOPÁK, *Vzdálené ohlasy: moderní architektura českého Slezska ve středoevropském kontextu 2*, Opava: Slezská univerzita, 2014.

Alexandra ŠPIRITOVÁ, *Ústřední matice školská v letech 1890 až 1919*, *Paginae historiae*, 1, 1993, s. 178–195.

Štefan ŠTEMPÁK, *Školské budovy*, Bratislava: Alfa, 1990.

Čeněk ŠTĚPÁNEK, *Málotřídní škola v novém prostoru*, Praha: Dědictví Komenského 1938.

Čeněk ŠTĚPÁNEK, *Nová škola – nový život. Nová československá škola po stránce prostoru i vnitřní ideové náplně*, Brno 1946.

Ludislava ŠULÁKOVÁ, *Příspěvek k dějinám základního brnělavského školství*, In: Emil KORDIOVSKÝ – Evžen KLANIČOVÁ (eds.), *Město Brno*, Brno: Muzejní a vlastivědná společnost, 2001, s. 339–360.

Magdaléna ŠUSTOVÁ, *Pokusné školy v pražských Nuslích a Michli*, In: Markéta PÁNKOVÁ – Tomáš KASPER – Dana KASPEROVÁ, *Meziválečná školská reforma v Československu*, Praha: Academia – NPMK, 2015, s. 205–220.

Jan TROJAN, *Kantoři na Moravě a ve Slezsku v 17.–19. století*, Brno: Muzejní a vlastivědná společnost 2000.

Josef VALENTA, *Škola vysokých studií pedagogických v Praze*, *Pedagogika*, 4, 1982, s. 435–452.

Růžena VÁŇOVÁ, *Školská reforma v ČSR ve 30. letech*, Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání, 1994.

Růžena VÁŇOVÁ, *Školský systém v Českých zemích – vývoj a současný stav*, In: Alena VALIŠOVÁ – Hana KASÍKOVÁ (eds.), *Pedagogika pro učitele*, Praha: Grada, 2011 s. 69–90.

Růžena VÁŇOVÁ, *První stupeň školy v Příhodově reformní koncepci*, In: Markéta PÁNKOVÁ – Tomáš KASPER – Dana KASPEROVÁ, *Meziválečná školská reforma v Československu*, Praha: Academia – NPMK, 2015, s. 165–179.

Pavla VOŠAHLÍKOVÁ, *Rákoska v dílně lidskosti*, Praha: Academia, 2016.

Výstavba škol v ČSR 1945–1970, Praha: Ministerstvo školství 1972.

Jindřich ZÁHOŘ – Emanuel LOKAY, *Vývin otázky o školní lavici*, Praha 1889.

Jindřich ZAJÍC, *Architektura českých menšinových škol na Teplicku do roku 1938*, *Monumentorum custos: časopis pro památky severozápadních Čech*, 2013 (2014), s. 23–38.

Základní směrnice pro stavbu budov měšťanských škol, In: *Anketa o vzorných budovách pro měšťanské školy*, Praha 1937, s. 5–36.

Jan ZEIDLER, *Popis obecného školství v Království českém*, Praha 1889.

Zpráva o vývoji českého školství od listopadu 1989 (v oblasti regionálního školství), interní materiál MŠMT č. j. 25461/2009-20, s. 9, In: *Strategické a koncepční dokumenty ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy* [online], dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/strategie-a-koncepcni-dokumenty-cerven-2009>